Fredrik Reinfeldt: Tal vid Moderaternas rikskonferens 2010

Talare
Fredrik Reinfeldt
Statsminister

Datum
17 april 2010

Tack ska ni ha!

Ett stort tack till er alla, alla ni som ansträngde er för att komma hit, alla ni som har gjort detta möjligt, som har jobbat med denna rikskonferens. Ett stort tack till alla er som varje dag, varje vecka – ibland år ut och år in – arbetar för att vinna människors förtroende. Ibland är det enkla och bra förutsättningar men, det ska vi erkänna, det finns ibland lite jobbiga dagar också. [Kort paus] Ja, så många är det ju inte så vi behöver inte bli nedslagna så.

Jag möter er ibland under mina resor, vi möts på rikskonferensen och jag upphör aldrig att bli imponerad över den enorma lust, kampvilja, energi som ni alla utstrålar. Och tro mig, den kommer att behövas i det som nu ligger framför oss.

Vi kommer prata om Föregångslandet Sverige, det handlar om var vi kommer ifrån, var vi är och vart vi är på väg. Det ska vara så i en demokrati, det samlar ett land till ett beslut med folk som ska bestämma vägriktning för framtiden. Det måste grunda sig i att den som söker människors förtroende har en idé om var vi har kommit ifrån, var vi är och vart vi är på väg. Det är det vi vill uttrycka med Föregångslandet Sverige.

Det är snart så att vi inte kan hitta dem som vet att berätta om det Sverige som det en gång var. Man får söka sig till Vilhelm Mobergs böcker för att läsa om ett fattigt land som inte kunde försörja sin egen befolkning, en miljon människor som lämnade vårt land för att hitta en framtid någon annanstans. Eller i Per-Anders Fågelströms ”Fantastiska Stad”-serie som beskriver ett land, eller en stad, som ser urbanisering, som ser industrialisering, som ser människor lämna landsbygd för att bege sig mot växande städer.

Men det är också en berättelse om att trycka tillbaka fattigdom, smuts, sjukdomar, elände, sämre förutsättningar. Det bygger ett land med helt andra ambitioner, helt andra förutsättningar. Det gamla Sverige kan också beskrivas tillsammans med barnen någon timme med Astrid Lindgrens Emil i Lönneberga. Det kan ju locka både till skratt men är i grunden också en teckning av ett samhälle som säger något om vart vi kommer ifrån. Var vi har varit. Snart kanske ingen vet att berätta om detta.

Vi som nu får barn, vi som själva föddes – nära nog alla av oss har fötts in i ett land med stora och tydliga välfärdsambitioner med kvaliteter i verksamhet som ger fantastiska utgångspunkter för oss som faktiskt många människor i vår värld saknar. För detta ska vi visa stor respekt för dem som byggde Sverige till det föregångsland det faktiskt är. För det ska vi visa också respekt när vi går till väljarna och begär förtroende för att vi vill fortsätta att bygga vidare på detta fina land.

Vi ska veta något om var vi är just nu. Föregångslandet Sverige präglas av att ha kraft att faktiskt finnas till stöd runt om i världen, i en värld där väldigt många människor saknar det mest basala, där väldigt mycket orättvisor lever kvar. Där finns vi. Härom dagen meddelades att Sverige ånyo är det land som ger mest i utvecklingsstöd i världen. Under Gunilla Carlssons gedigna arbete är det dessutom alltmer ofta så att pengar når fram till det som är syftet. Vi väjer inte för att kritisera korruption men vi inser att de här resurserna behövs till stöd för att ge människor bättre förutsättningar i delar av världen som inte har det lika bra som här i Sverige.

Det handlar om klimatpolitiken där jag träffar ledare för länder som inte har våra ambitioner, som diskuterar att kanske genomföra den politik som i Sverige väldigt ofta sedan tio, tjugo år redan finns på plats. Vi kan göra mer, men vi är på många sätt ett föregångsland i att använda klimatstyrning, använda styrmedel som andra saknar. I måndags, tisdags, tillsammans med Carl Bildt, i Washington, för att finnas på plats med en svensk tradition av att trycka tillbaka och försöka läka ett av mänsklighetens sår, nämligen det faktum att vi skaffade oss kärnvapen. Nu finns en bredare insikt i världen att det är ingen som vinner kärnvapenkrig. Det gör man inte. Trots det finns fortsatt nationer som tror på detta, som tror att makt definieras i stora fina bomber. Och därför måste våra ambition fortsatt bli att övertyga dem om att detta är fel väg. Sverige har tagit ansvar, vi utvecklade inte kärnvapen, vi finns till stöd i vårt kärnområde för att

med resurser öka kärnsäkerhet för länder som kanske inte haft riktigt samma vägval och samma tradition som vi har haft. Sverige har kraften, Sverige har förmågan att finnas till stöd runtom i världen.

Men det handlar inte bara om den typen av stöd. Vi är också ett väldigt utvecklat, konkurrenskraftigt samhälle som fram till nu har klarat oss väldigt väl i globaliseringens tidevarv med prövningar som det innebär av företagande och arbetsmarknad. Det syns när man mäter också detta med konkurrenskraften. World Economic Forum tittar på det hur ska man se på detta med konkurrenskraft utifrån ett IT-miljöperspektiv och sätter en scoreboard för världens länder med Sverige nu, för första gången, som etta.

Eller när EU-kommissionen nu tittar igenom förutsättningar för innovation bland EU:s 27 medlemsländer och en lång rad av dem som söker komma in som medlemmar utifrån en lång rad olika parametrar och även där hamnar Sverige etta som det land med bäst förutsättningar för innovation. Eller när Eurostat tittar igenom hur stora resurser som läggs på forskning och utveckling – mycket av det som ska grunda framtiden för ett framtidsland som Sverige – ja, då är det även så att även där hamnar vi som nummer ett när det gäller att avsätta resurser för forskning och utveckling.

Vi har i alliansregeringen dessutom utvecklat vårt föregångsland. Vi hittade i våra rötter vår arbetslinje, vår vilja att arbeta hårt som har präglat dem som är födda i Sverige, som har präglat dem som har kommit till Sverige – väldigt ofta så att de jobbade hårdare än infödda svenskar – denna vår arbetslinje som har grundat mycket av resan från fattigdomen, från smutsen, till det utvecklade välfärdssamhälle som Sverige utgör. Vi tappade bort det under en tid, alliansregeringen har fört tillbaka arbetslinjen i centrum av politiken.

Men det har hänt något med skatterna också mina vänner. Jag minns, jag kom in i politiken i mitten av 80-talet – ingen har väl egentligen beskrivit den resan bättre än Kjell-Olof Feldt i Alla Dessa dagar hur en socialdemokratisk finansminister tvingas se sitt eget parti tappa greppet om statsfinanserna, drabbas av valfeber, grunda en överhettad ekonomi som lade grunden för problemet på 90-talet och framåt. 1989 så är vi världsmästare i skattetryck, någonstans runt 57 procent av det samlade ekonomiska utrymmet tas ut i skatt. Mot detta rasade moderater och sade att det här är inte hållbart, det är inte ordning i offentliga finanser, det är ett skattetryck som kommer göra att vi får

problem med konkurrensförmågan.

Men mina vänner, det har hänt något. Vi har nu precis passerat ner under 46 procent i skattetryck. Det är en rejäl resa från var vi var till var vi är idag. Vi har gjort det med bevarade offentliga finanser och med bra satsningar på kvalitet. Och mina vänner, i ett land där vi just har gått ner under 46 procent i skattetryck så demonstrerade PRO i onsdags för sänkta skatter.

Vi har mycket att vara rädda om, det är ett bra land. Men vi har också kvarvarande samhällsutmaningar och problem som vi ska ta på allvar. Tydligast syns detta på arbetsmarknaden. Vår ansträngning om att nå full sysselsättning – och låt mig stanna en sekund på ordet ”full sysselsättning”. Det är ett bra ord men det är ofta misshandlat. Med full sysselsättning menar vi alltså att folk jobbar; jobbar efter egen arbetsförmåga. Det är så man måste jobba fram full sysselsättning. Människor är olika, vi har olika förutsättningar, det händer saker i våra liv som påverkar vår arbetsförmåga. Men grunden för ett samhälle måste vara att utgå från den förmåga, den vilja till arbete som finns hos befolkningen. Det är på detta vi bygger självständiga liv. Det är det som gör att vi utvecklas i arbetsliv och förmåga att bära en egen ekonomi och det är på detta vi sedan också bygger våra välfärdsambitioner.

Sverige har kommit långt men vi behöver komma längre. Vi måste göra ytterligare ansträngningar för att nå full sysselsättning och vi måste dessutom reparera skadeverkningar av finanskris och lågkonjunktur. För så ser våra förutsättningar ut. Det är inte så att vi sett den sista finanskrisen och den sista lågkonjunkturen. Det leder till prövningar på arbetsmarknaden, det leder till arbetslöshet. Det som sedan avgör den politiska inriktningen är hur bra man är på att trycka tillbaka detta, att lägga grund för full sysselsättning. Det kommer fortsatt vara vår främsta ambition att i höst gå till val på ytterligare åtgärder som skapar jobb och som leder Sverige på vägen mot full sysselsättning.

Vi måste komma längre när det gäller kvaliteten i välfärden. Det nämndes i tidigare tal hur Moderaterna har suttit ner och pratat med de många människor som jobbar i den skattefinansierade välfärden, i förskolan, skolan, sjukvården, äldreomsorgen. Vi har suttit ner och diskuterat deras förutsättningar, ett samtal som ju i lärarrum, på förskolor, över en kopp kaffe, handlar om att prata med oftast 90-95 procent kvinnor, för så ser dessa arbetsplatser ut. Åtminstone om cheferna inte är där. [Skratt] Och cheferna är oftast inte där.

För i de samtal vi har fört så möter vi ju det som är sanningen, nämligen att varje människas vilja att göra ett bra jobb – det börjar ju alltid där, så är det för oss, så är det för alla – den ambitionen att göra ett bra jobb blir frustration när förutsättningarna inte är tillräckligt bra. Det kan handla om otydliga mål, dåligt ledarskap, dåliga arbetsgivare, ibland otillräckliga resurser. Om de inte kan göra ett bra jobb, då når vi inte fram med det som är vår fortsatta ambition med Föregångslandet Sverige.

Då lär sig inte barnen tillräckligt mycket i skolan, då blir inte förskolan den start i livet där man med nyfikenhet och leken som pedagogik börjar söka sin väg mot lärandet. Då blir inte äldreomsorgen den plats med värdighet och omtanke som vi vill att den ska vara på ålderns höst. Då blir inte sjukvården tillgänglig, då får vi inte en jämlik sjukvård. Vi har mycket kvar att göra när det gäller att förstärka kvaliteten. Det måste gå via att vi blir bättre på att lyssna och förstå de ambitioner som finns hos medarbetarna i den skattefinansierade välfärden och vi ska naturligtvis göra det också tillsammans med medborgare som får påverka, som får rättigheter, som kan göra val. Där är vi inte färdiga. Här finns mer att göra. Att bygga vidare på Föregångslandet Sverige handlar väldigt mycket om att nå längre när det gäller våra ambitioner kring kvalitet och resultat i den skattefinansierade välfärden.

Kom ihåg att vi som moderater alltid tar människan som utgångspunkt. För oss är det inte systemen som är självändamålet. Nej, människan är vår utgångspunkt. Vår obändiga tilltro till att människor växer i frihet, att människor växer av att få fatta egna beslut, välja sin egen väg i livet. Det är vår utgångspunkt. Vi har ju sett det, hur människor växer, hur människors liv blir bra av känslan att ha fått fatta egna beslut. Det är vår utgångspunkt. Sedan vet vi att denna fantastiska människa med alla sina resurser, med all sin förmåga att bygga, att lösa problem, också har en annan sida av självdestruktivitet, förmåga att riva ner. Vi måste vara vaksamma. Vi måste inse att det är det som gör oss spännande som människor och att vi dessutom inte vill se ett samhälle som bara utgår från enskilda individer. Vi hänger ihop, tillsammans.

I ett samhälle med värme ser människor varandra till stöd genom livet, till stöd därför att livet dessutom är en knagglig väg som ibland utgår från att vi mår bra men ibland bygger på att det ser mindre roligt ut. Det kan komma prövningar i livet, då hänger vi ihop, då ser vi varandra. Ett sådant samhälle är det vi vill se

Sverige utvecklas i ännu högre utsträckning till att bli. Ett samhälle som ger frihet till enskilda individer men som inser att vi hänger ihop och som jobbar med sammanhållning och som får vårt samhälle att gå fram tillsammans. Inte med murar mellan varandra för så kan man inte skydda sig i ett öppet samhälle utan med bra förutsättningar för alla att få utvecklas utifrån sina beslut, utifrån sin valda väg i livet.

Detta är Moderaternas budskap till de svenska väljarna, detta är vår erkänsla för vad som har åstadkommits, vår kunskap om varifrån vi kommer, vår stolthet över vad vi är och vår förmåga att bära den kraft som Sverige kan göra i världen och också här hemma i Sverige och vår ambition att gå vidare mot full sysselsättning, mot ett samhälle där vi ser varandra och där vi utvecklar de skattefinansierade välfärdslösningarna. Det är så vi vill möta väljarna i höstens val, det är det mandat vi begär av svenska folket: Att få bygga vidare på Föregångslandet Sverige.

Valet 2006 vann Alliansen med 119 000 röster; en historiskt väl förberedd regeringsallians tog över. Mina vänner, vi har gjort det vi lovade. Det är lite ovanligt [skratt] men så är det. Det beror på att vi förberedde oss väl. Det beror på att vi genomfört det vi gick till val på. Vi har fört in en arbetslinje i det svenska samhällslivet, vi har gjort det mer lönsamt att arbeta. Vi sade en tusenlapp, det blev bättre än så: 1 700 kronor mer i månaden för en normalinkomsttagare. Varje månad. Mest för den som tjänar minst. För en undersköterska en hel månadslön mer efter skatt.

Vi har sett att det redan slutits några avtal på arbetsmarknaden och fler ska följa. Fackliga företrädare har utgångspunkten att den som jobbar ska ha mer i lön. Det är bra. Mer i bruttolön. Samma fackliga företrädare har inte i alla fall tackat mig för att vi sett till att det blivit mer i nettolön för många av deras medlemmar. [Applåder] Med det kanske är någon som kan förklara det för mig hur det alltid är bra med mer i bruttolön men dåligt med mer i nettolön. [Applåder och skratt] Det är ju nettolönen som sätter mjölken på bordet så det är ju det som borde vara kanske det viktigaste.

Jag är i alla fall stolt över att vi radikalt har förändrat förutsättningarna för deltidsarbetande, för lågavlönade att kunna påverka sitt eget liv med arbete och på det sätt lagt grund för det som vi tror är en väldigt viktig drivkraft för människor, nämligen att kunna jobba, att kunna forma sitt liv utifrån eget

arbete. Vi har gjort det i fyra steg. Vi har dessutom till det sänkt kostnaderna för att anställa. Det sade vi att vi skulle göra. Vi har sänkt det generellt för arbetsgivare, vi har sänkt det för dem som anställer yngre. Kanske den största lättnaden vi har gjort: halverat arbetsgivaravgiften för dem som har anställda under 26 år, men också lättnader för den som anställer någon som har varit långvarit utanför arbetsmarknaden. Vi har gjort en stor förändring av arbetsförmedlingen.

Ibland har vi varit lite kritiska mot AMS. Så är det. Men det beror på att AMS väldigt ofta blev en låda i tillvaron dit man gick in för att sedan inte komma ut. [Skratt] Och där satt man i lågkonjunktur och i högkonjunktur och det var aldrig riktigt läge att försöka ta sig ut på arbetsmarknaden. Man kunde på morgonen i högkonjunktur träffa företagare som sade att det går inte att anställa någon i det här landet, det finns inga som söker jobb för att på eftermiddagen träffa dem som satte inne i AMS och sade att det är inte riktigt läge just nu. Inte just nu är det läge.

Ur detta växte en helt berättigad kritik. Och den berodde inte på dem som jobbade på Arbetsförmedlingen. De berodde på att de hade fler mål än vad någon kunde räkna upp och som dessutom skapade otydlighet i verksamheten. Vi sade till oss själva: Ska vi inte göra så att de får bli det de heter? De kan få bli Arbetsförmedlingen. [Skratt, applåder] De ska alltså jobba med att förmedla jobb! Och, ja... Det är en väldig revolution kan jag säga.

Men det har också lett till att Arbetsförmedlingen blir till bra stöd för företag som letar arbetskraft. Med egna och externa coacher, med egna insatser och ibland inhyrda, så görs nu i samhället stora ansträngningar för att lära känna de människor som söker jobb, som länge varit utanför, som lär sig att söka jobb. Jag har noterat att våra politiska motståndare raljerar över att vi tycker att det är viktigt att lära sig söka jobb. ”Vad är det för någonting?”, ”Ska man lära sig skriva CV?” Men det är genomgående när jag sitter ned med de unga människor som nu jobbar med Arbetsförmedlingen, hur de själva vittnar om att det är svårt att söka jobb när man inte haft något. Att det är svårt att veta vad man ska säga till en arbetsgivare och hur tacksamma de är att man tar det på allvar, att man faktiskt får lära sig att söka jobb. De får stöd i den processen. Det är nämligen det som är vår erfarenhet.

Arbetsgivare vill hitta bra personal. Det är utmärkt. Men det finns en tendens

att de allihopa arbetsgivarna letar efter ungefär samma personal. De som har mest erfarenhet, kan allra mest och med lämpligt avvägda lönekrav. De vill alla ha. Helt förståeligt. Men vår idé är ju att alla ska jobba efter egen arbetsförmåga. Då behöver många stöd och hjälp. Därför att den som inte haft någon erfarenhet har svårare att hävda sig. Den som har haft ett problem i livet, kanske drabbats av en olycka eller en sjukdom, måste få en hjälp att kunna komma tillbaka. Det innebär inte att man måste lämna arbetsmarknaden för att man fått ett problem när man är 35 och ändå är det den politik som har förts i Sverige.

För detta har vi förändrat Arbetsförmedlingen, för detta har vi gjort om omställningsförsäkringar till att just bli omställningsstöd. För detta har vi gjort om sjukförsäkringen. Det system som byggde på att förtidspensionera 140 personer om dagen, det var så socialdemokraterna dolde arbetslösheten. De åkte runt i Europa och sade vi har låg arbetslöshet. Men det berodde på att de räknade inte de arbetslösa. [Skratt, applåder] Det var en politik som slussade stora grupper av människor ut ur den svenska arbetsmarknaden. Vi har bytt spår. Vi ger nu stöd, vi ger rehabilitering, vi gör insatser för att försöka hitta vägar till jobb utifrån egen arbetsförmåga. Det är den arbetslinje vi har byggt upp, det är den arbetslinje vi måste fortsätta med efter höstens val.

Vi har gjort detta tillsammans med ordning och reda i offentliga finanser. Vi vet att det är en grund för att räntor ska vara tillräckligt låga, att investeringsklimatet ska bli bra, i länder som tappar grepp om de offentliga finanserna blir jobben hotade. Då tappar framtidstron, då rör sig investerare i andra riktningar.

Vi har byggt ut det svenska rättssystemet. Vi har i sommar nått den tidpunkt då vi når det historiska talet att ha 20 000 poliser i Sverige. Jag ska gärna medge att det finns dem som är mer långt gångna än vad vi är. Men vi som inte vill komma in i Bodström-samhället och punktmarkera varenda sexåring med en egen polis. [Skratt, applåder] Han är lite rolig Thomas Bodström; han är ju faktiskt talesman för de unga. Och han… Det är möjligt att han har kunskaper jag inte riktigt känner till för han… jag vet det här att någon sexåring önskar sig en hundvalp ibland och så där, men en egen polis? Det har jag inte hört talas om. Eller? Det kanske är så.

Vi har satt in särskilda insatser för att komma åt den organiserade

brottsligheten. Den är ju ett systemhot mot vårt svenska samhälle. Vi har satt in särskilda resurser för att bli bättre på att stå upp mot mäns våld mot kvinnor; våld i nära relationer. Vi gör särskilda insatser riktade mot unga och ungas väg in i kriminalitet. Vi sa att vi skulle skärpa straffen för allvarliga brott och ta särskild hänsyn till upprepad brottslighet. Allt detta är nu på väg på plats.

Vi har satsat på kunskaper och Anders nämnde det väldigt bra i sitt tal igår. Grunden är lagd. Det blir tidigare och bättre betyg, bättre kunskapsuppföljning, tidigare nationella prov. Större resurser för att fördjupa kunskapsutvecklingen, en omgörning av läraryrket, dessutom ett lärarlyft som leder till fortbildning och fokus på att just kunskapen ska stå i centrum. Det är grunden för att just bygga på människors potential, att de möter en skola som ser just min begåvning, mina utvecklingsmöjligheter. Den skolan är nu med alliansregeringen på väg på plats.

Vi har börjat den stora reformeringen av den svenska utnämningspolitiken, en godtycklig politik, förd av en man med en svart bok där han förde upp namnet på sina vänner och sedan delade ut jobb, har ersatts av en politik byggd på professionella rekryteringsprocesser, öppenhet och annonsering. Resultatet har blivit färre män – jag erkänner det – fler kvinnor och det tycker vi i grunden är väldigt bra. Men det återspeglar just omgörningen av utnämningsmakten. Det är också ett steg bort från en partipolitiserad syn på regeringsmakten; ett sätt att säga att i ett pluralistiskt samhälle får alla en möjlighet att också komma till de högsta ämbetena i samhället, byggt på egna meriter, byggt på riktiga rekryteringsprocesser, inte på godtycke och oklarheter om vem som kände vem i ett ungdomsförbunds eller ett partis förflutna.

Inför valet 2006 beordrade Göran Persson sina statsråd att gå ut med spade i hand gå ut och börja bygga vägar. Nu är det så att om statsråd med spade i hand bygger vägar så tar det väldigt lång tid. [Skratt] Därför har vi ersatt de där spadarna med grävskopor och vi har dessutom sett till att det finns finansiering för de vägar som ska byggas. Vi har rivit ner de luftslott som väntade på oss som socialdemokraterna lämnade efter sig. Hundra miljarder i otillräckliga investeringsmedel och otillräckliga resurser för underhåll och skötsel. Vi har lagt en plan över 2021 som innehåller viktiga infrastruktursatsningar för att binda ihop vårt land, för att skapa bra förutsättningar för arbetsmarknadspolitiska regioner, för människors rörlighet till arbete men också bara för att möjliggöra att vi kan röra oss i det här avlånga landet som är glest befolkat. Viktiga insatser

men framförallt viktigt att det görs med pengar som är på riktigt och det har vi kunnat presentera under den här mandatperioden.

När jag gav mig in i politiken lärde jag mig att det fanns ett svart hål i den svenska samhällsekonomin. Det svarta hålet fanns i försvarets ekonomi, det var evigt – det var ibland större, ibland mindre. Våra vänsterpartier som regerade Sverige lyckades lägga ner 59 förband men fick aldrig ordning på det svarta hålet. Alltid för lite pengar, det krävdes alltid mer ut av försvaret än vad det egentligen fanns resurser för. Vi sa att ett parti som tar ansvar för Sverige och ser Sverige som ett föregångsland har förmåga att pröva utgifter och få ordning och reda i alla delar av samhällsekonomin, också för försvaret. Vi ställde tydliga krav på materialprocesser, vi stängde ner en del beställningar för att skapa balans, vi utsåg en person som vi kände stort förtroende för nämligen budgetchefen i finansdepartementet till generaldirektör i försvaret med ansvar för ekonomin. Sten Tolgfors har jobbat mycket hårt och han har åstadkommit det som ingen han gjort före honom: han har tagit bort det svarta hålet i försvarets ekonomi. Miljardunderskott har nu gått till miljardöverskott.

Det är så vi har regerat Sverige; tydliga med vad vi ville göra, vi har genomfört det, vi har skapat bättre ordning i offentliga finanser. Vi har förbättrat en lång rad av verksamheterna. Nu handlar inte bara politik om att begära mandat för det man vill, det handlar också om att bära ansvar genom svåra kriser och hösten 2008 drabbades världen av efterkrigstidens största finanskris. Den började i USA, spreds sig över världen. Med mycket stor kraft lamslog den inte bara den finansiella industrin utan omfattande delar av vår ekonomi; en skadeverkan och ett genomslag som drabbade allt och alla. I USA, i Europa, i Sverige. Det kändes för alla människor, alla var påverkade. De enda två som ännu inte har konstaterat att det har hänt är Mona Sahlin och Tomas Östros.

Inte i något sammanhang pratar de om finanskris och lågkonjunktur, de verkar inte kunna skilja på låg- och högkonjunktur, de beskriver inte förutsättningar i ekonomin med påverkan av den största skadeverkan vi har sett under efterkrigstiden. Jag har en fråga. Om man inte ser finanskriser och kan skilja på låg- och högkonjunktur, hur bra är man då på att bära ansvar för Sverige i prövningens stund?

Vi såg finanskrisen. Det prövade oss som det prövade andra. Även här jobbade vi vidare med ett föregångsland. Vi skickade inte in pengarna i bankerna, nej, vi

sa: bankerna ska själva bära ansvar och dessutom rusta sig för framtida prövningar. En idé så god att den nu sprids över världen. Den har införts i USA, tagits upp av kommissionen för att också bli europeisk politik.

Vi höll hårt i de offentliga finanserna. Det har fått resultat. Vi brukar ju prata om detta med hur stora statsskulder är. Och tro mig, det är ju i prövnings stund det avgörs, förmågan att hålla i de offentliga finanserna. Det är intressant att titta på utgångspunkten när vi tog över 2006. Då var den svenska statsskuldskvoten strax under 46 procent. Lägre än vad den varit tidigare, men trots allt strax under 46 procent. I Storbritannien låg den på 43, i Spanien på 39,6 och i Tyskland på 67,6. Sedan kom finanskrisen, så kom prövningen av Europas regeringar. Alla gjorde inte samma vägval. När vi nu går in i 2010 så visar våra prognoser att vi har fört Sverige genom efterkrigstidens tuffaste finanskris och vi har amorterat på vår statsskuld. Nu är våra prognoser för statsskuldskvoten 41,3.

Under samma tid och med samma prövning så har den istället fördubblats i Spanien och Storbritannien, vuxit med tio procentenheter i Tyskland och fyrdubblats på Irland. Det spelar roll vilka vägval man gör. Vi kom ihåg vikten av att hålla i offentliga finanser också genom den svåra kris vi precis gått igenom.

Nu står vi i vägvalet inför valet 2010, vad som ska bli svenska folkets beslut. Ska vi fortsätta med arbetslinjen eller ska vi återgå i bidragspolitik och att återigen bygga upp utanförskapet? Vi är tydliga med vad moderaterna vill. Vi söker fortsatt förtroende från svenska folket att få regera Sverige tillsammans med våra alliansvänner. Vi gör det för att vi tror att vi fortsatt har åtgärder att göra för att nå full sysselsättning och för att utveckla välfärdskvaliteten och sammanhållningen i det svenska samhället.

För mig är det tre stycken prioriteringar som är helt centrala. Det första är löftet till svenska folket att ta ansvar för Sverige och se till att Sverige har fortsatt hållbara offentliga finanser. Vi har fört Sverige genom en svår kris, vi har amorterat på vår statsskuld, vi har bättre ordning på våra offentliga finanser än snart sagt varje annat europeiskt land. Vi har sagt att vi under nästa mandatperiod kommer att återföra Sverige till balans och överskott, överskott om en procent av BNP, och vi kommer att ha det som vår utgångspunkt när vi utformar politiken. Ingenting kommer att tillåtas äventyra att vi har ordning

och reda i de svenska offentliga finanserna.

Och jag kan förklara varför. I länder som tappar greppet om sina offentliga finanser sker nedskärningar. Skatter höjs, det skärs ner i välfärden. Det sker ofta okontrollerat och under stort tryck. Vi ser många exempel på det runtom i Europa just nu. Mer kommer att följa. Vem som än vinner valet i Storbritannien väntar ett elddop för det brittiska folket, bara för att nämna ett exempel. Sverige beskrivs som kanske det enda land i Europa som inte behöver gå vidare genom att höja skatter eller att skära ner, därför att vi har haft ordning i de offentliga finanserna. Det är viktigt för alla medborgare.

Det är viktigt för ung, såväl som gammal. Det är viktigt för män men det är också särskilt viktigt för kvinnor. Föregångslandet Sverige präglas av mycket höga välfärdsambitioner. Det har i ett samhälle som inte har en jämställd arbetsfördelning när det gäller hem och barn i högre utsträckning befriat kvinnor från mycket av arbetsuppgifter man förr hade. Att man nu kan förlita sig på kvalitativa välfärdsverksamheter... om Sverige inte håller ordning på sina offentliga finanser då riskerar det bli den första linjen som står där bakom – väldigt ofta kvinnor, mammor, anhöriga till äldre män – som istället får ta på sig ytterligare ansvar och ibland känts som en börda. Därför är det också vårt löfte till landets kvinnor att gå till val på att hålla ordning på offentliga finanser för vi vet vad det innebär för att ha bra ordning i välfärdens verksamheter.

Vill inte alla ha ordning och reda i offentliga finanser? Ja, det förutsätter ju att man förmår att välja till och välja bort. Vi har haft en opposition – det brukar ju vara så – under de här åren och genom finanskrisen. De har inte alltid gjort samma bedömning som vi när det gäller hur mycket resurser som finns till olika verksamheter.

Låt mig nämna några exempel: När vi presenterade andra steget i pensionärsskattesänkningen i höstas så sa vänsterpartierna att vi kommer att sänka mer än regeringen. När vi också då nämnde vilket tillskott vi skulle göra till kommunsektorn så beskrevs det av vänsterpartierna som en brandkårsutryckning. När vi sedan presenterade vår satsning på kulturen så sa vänsterpartierna att det var en löjeväckande låg höjning av anslaget. När vi presenterade ytterligare satsningar för arbetsmarknadspolitiken så sade vänsterpartierna ”Satsningarna är inte tillräckliga, vi kommer att föreslå mycket mer omfattande satsningar.” När vi sedan presenterade resurser till rättsväsendet

så sa man ”Det skyfflar bara delvis igen det stora hål som finns, pengarna kommer för sent.” När vi presenterade kommunpengarna i vårbudgeten så sa man ”för lite”, när vi presenterade mer pengar till rättsväsendet året innan så sa man ”Är det så här lite pengar kan vi säga att det kommer mer.” När vi presenterade pengar till infrastrukturen så man ”Vi kommer att satsa mer pengar än vad regeringen gör” och när vi sa att vi skulle satsa på klimatinvesteringar så sa vänsterpartierna ”Regeringen satsar för lite pengar” och när vi satsade pengar på psykiatrin så sa de ”Det är för lite pengar!” och när vi sa att vi skulle sänka skatten första gången för pensionärerna så sa de att det är otillräckligt. Och när vi sade att vi ville lägga mer pengar på forskning så sa de ”Vi kommer att satsa mer!”

Och det är smulorna. Det är smulorna av löftena de har lovat svenska folket. Det här är miljonerna, det här är det de vill prata om. De har glömt miljarderna. De har glömt de stora satsningarna: bidragen, ersättningarna till dem som inte jobbar. De verkliga satsningarna ryms inte ens i deras klagan. Det är så våra motståndare ser ut: presentera vad som helst och vi lovar hur mycket mer som helst. Av allt – till alla!

Mer till verksamheter, mer i bidrag. Och mer i skattesänkningar! Mer av allt till alla. Så sänker man ansvarstagandet för offentliga finanser, man skapar en känsla hos svenska folket att den som röstar på oss och lyssnar på våra besked – det är ju möjligen så att någon har lyssnat på de här beskeden, det kan ju alltså vara någon som tror att när de säger mer så menar de alltså mer. [Skratt] Och lovar men mer så betyder ju det att jag ska få mer. Det är ju bara att göra handuppräckning bland svenska folket, hur många tror att ni ska få mer? Okej, okej, oj, oj, oj… Okej [F ser sig om i rummet] ”Ja, men var rättvis nu, de har sagt att de ska finansiera också.” Absolut! De ska höja skatten för en människa som ingen har träffat och som ingen vet var den bor! [Skratt, applåder] Och denna skattehöjning för en människa som ingen känner den räcker till att ge mer till alla!

Men Ekonomistyrningsverket är tydliga. Sverige går mot balans och överskott. Kan komma redan nästa år eller, som regeringen säger, kanske året därefter. Snart balans, därefter växande överskott. Kraftigt, snabbt växande överskott. Det bygger på två saker: Håll fast i arbetslinjen och håll fast i sjukförsäkringsreformen. Då växer resurserna fram.

Om man går till val på mer av allt till alla, plockar ner vår arbetslinje och tar bort sjukförsäkringsreformen då är det en cocktail för kaos i offentliga finanser. Då blir det inga reformer. Då blir det oordning. Då blir det höjda skatter. Då blir det nerskärningar i välfärden. Då får inte kvinnor, landets unga och äldre den trygghet de förtjänar. Det är det alternativ som står mot oss. Därför kommer vi anta utmaningen om att säga till svenska folket ”Rösta på den som är bäst på att hålla ordning på offentliga finanser!” Är det vi? Är det vänstersidan? Och tänk på det när ni håller i valsedeln. Man tar upp den moderata valsedeln: Det är ansvar, det är arbetslinjen, det är Anders Borg.

Man kan lägga den moderata valsedeln åt sidan, det är ett fritt val. Inte arbetslinje. [F skakar på huvudet] Inte ansvarstagande . Inte Anders Borg. [Skratt] Vi kommer att gå till val på ytterligare kvalitetssatsningar inom de skattefinansierade välfärdsverksamheterna. Vi har gjort en del. Jag nämnde lärarlyft, sjukvårdsmiljard, kömiljarder, vi har ökat tillgänglighet, vi har förstärkt i kärnan av den svenska välfärden. Och vi har gjort det trots att vi har gått igenom efterkrigstidens svåraste finanskris. Vi har haft ett utvecklingsarbete inom Moderaterna. Vi har genomfört omfattande besök och samtal med dem som jobbar inom den skattefinansierade välfärden. Vi behöver mer av insatser för att komma längre i våra ambitioner; i skola, förskola, sjukvård, äldreomsorg.

Jag vill vara tydlig mot väljarna. Moderaterna går inte till val på att säga att vi har mer av allt till alla. Vi vet att prioritera. Vi kommer att ta ansvar för offentliga finanser. Finns det ett utrymme så kommer vi att börja med att sätta det till ytterligare satsningar på kvaliteten i den skattefinansierade välfärden.

Vi kommer sätta det före bidrag och ersättningar till dem som inte jobbar. Men vi kommer också att sätta det före nya skattesänkningar. [Applåder] Om vi har ordning i offentliga finanser, om vi gör kvalitetssatsningar i kärnan av välfärden så är jag också beredd att göra ytterligare skattelättnader. Vi har kommit en bra bit på väg. Mycket av det extrema är borta. Jag minns när jag åkte till företagare för några år sedan och frågade dem hur ser ni på skatterna? ”Ja”, sa de ”det är ju tre skatter som tynger oss väldigt mycket och som ni måste göra något åt om ska kunna fortsätta vara verksamma här i Sverige.” Arvs- och gåvoskatten, sa man, omöjliggör skiften i familjeföretagen. Förmögenhetsskatten driver ut kapitalet och lättnader krävs av 3:12-reglerna. Också ett sätt för väldigt många att begränsa möjligheterna att växa med små företag. Och mina vänner, allt det där är gjort. Inte allting av oss heller. Okej, vi köper det. Men det är åtminstone

förändringar som nu är på plats.

Tre stycken skattesänkningar vill jag se, förutsatt att vi har ordning och reda i offentliga finanser och att vi har gjort våra kvalitetssatsningar i kärnan av välfärden. För mig börjar det med dem som tjänar minst. Fyra gånger har vi nu sänkt skatt för vanligt folk. Vi får ha lite respekt för att det tar tid att vänja sig. [Skratt] Det händer nämligen inte så ofta i det här landet. Att vanligt folk får lägre skatt! Det är klart att det tar en stund innan man märker det och känner att ”Oj! De menar ju faktiskt precis det de sa.”

Det kommer att förändra förutsättningarna för arbete, det kommer förstärka möjligheterna för människor med små marginaler att klara en egen ekonomi, det blir ett eget arbete som grundar självständighet och inte bara ett beroende av ibland godtyckliga och föränderliga bidragssystem. Det dämpar den typ av effekter som innebär att en högre lön leder till minskade transfereringar och slutsatsen blir att det lönar sig knappt att jobba och i ett sådant land bygger vi in hjälplöshet, en känsla av att man inte kan påverka sin situation. Vi har tagit fyra viktiga steg, jag är beredd att göra ytterligare. Det börjar hos dem som tjänar minst men jag är beredd att ytterligare sänka skatten för arbete. Jobb är grunden, jobb är det på vilket vi bygger välfärd. Drivkrafterna för jobb avgör väldigt mycket hur Sverige utvecklas.

Om jag sänker för dem som jobbar, vill jag också sänka för dem som har jobbat. Till skillnad från dem som pratar om det så har vi dessutom gjort det. Vi har sänkt en gång, sedan sänkte vi en gång till. Och nu har vi sagt vi ska sänka en tredje gång för landets pensionärer. Det tycker jag i grunden är bra, jag är beredd att göra det igen. Jag är beredd att dessutom minska gapet mellan det som nu betalas för arbete och för pensioner, förutsatt att det finns utrymme, förutsatt att vi får med våra kvalitetssatsningar så sänker vi både skatten för dem som jobbar, främst med låg lön, och för pensionärer.

Jag är också beredd att göra en tredje skattelättnad. Jag är beredd att flytta upp brytpunkten för den statliga inkomstskatten. [Applåder] Det pågår en väldigt märklig diskussion i det här landet om vem som är normal och onormal. Vem tjänar mycket, vem tjänar lite? Vem är rik? Det är nog bra om svenska folket följer en del av den där beskrivningen, de anar inte hur rika de är. Man hamnar lätt i gruppen som har oerhört mycket från vem man gärna kan ta om man inte passar sig. För mig är det lite märkligt att vi har ett språkbruk där vi har breda

TCO-grupper och människor som jag skulle beskriva som samhällsbärare – poliser, sjuksköterskor, lärare, brandmän – de beskrivs i den offentliga debatten som märkliga höginkomsttagare. Det tror jag inte är deras känsla. Jag tror inte att det är deras känsla. Jag tror inte att de känner att ”Oj, vad mycket pengar jag tjänar! Jag vet inte om jag kan jobba så här mycket för det blir… Det blir för mycket!” [Skratt] Jag har inte hört någon sjuksköterska säga det i alla fall. Jag har inte hört metallarbetare som säger det heller faktiskt. Det är ändå den diskussion som vi ofta för i Sverige.

För mig så tycker jag att det är okej att man betalar mer i skatt om man tjänar riktigt mycket men då ska det vara att man tjänar mer. Gärna det. Men jag kan inte försvara att viktiga samhällsbärarfunktioner – poliser, sjuksköterskor, lärare, brandmän – ska betala statlig inkomstskatt och framställas som att de var stora höginkomsttagare. Mitt löfte till dem är att om det finns ett utrymme, om vi har ordning i offentligt finanser, gjort våra kvalitetssatsningar, gjort ännu mer för dem som tjänar minst och pensionärer, att också göra en lättnad också för dessa viktiga TCO-grupper och samhällsbärare. Det är de värda för allt de gör för att bära upp det svenska föregångslandet.

Hör ni, val handlar om alternativ. Alliansen går nu med fyra års regeringsarbete till val för att bli omvalda. Mot oss står ett politiskt alternativ som är ofärdigt, som än så länge mest presterat fusköverenskommelser, ”fuskbyggarna” sa Per. Vi får se. Allt ska ju komma den 3 maj. Det finns inte en fråga kvar efter det. [Skratt] Tabeller, långa tabeller, siffror, beräkningsbart; alla kommer veta vilka konsekvenser vi får. Jättebra. Sedan ska vi ha en diskussion om det, när alla besked har kommit av de rödgröna. När allt är löst, alla frågorna. Energin, förbifarten, Afghanistan, utrikespolitiken. Allt har de löst, 3 maj. Sätt klockan.

Vi har nu fört en samhällsdebatt mot en politisk motståndare som varje gång vi möter dem hävdar att ”våra förslag finns inte”. Ja, de fanns förut men vi står inte för dem längre. Ja, Tomas Östros, kan han säga skattehöjning? Det är lite lustigt. Tomas Öströs säger ”Höjer skatten… nej, det var förra gånge men nu, det gäller inte, det pappret.” Nehej? Vilket papper är det som gäller 3 maj? Jaha, men några besked…? ”Nej, 3 maj.”

Okej, det är ju ändå så att Mona Sahlin har begått en debattartikel. Det tycker jag man för respektera. Förnyelse, det är ett bra ord. Nu har socialdemokratin lärt av valförlusten 2006, de har förnyat sig, de har utvecklat sin politik, de

presenterar nu sina slutsatser, de har bestämt sig för att i valet 2010 gå till val på Göran Perssons politik.

Det är ganska fantastiskt, det måste man säga, att ha ett stort förnyelsearbete för att komma fram till exakt samma mål – som Göran Persson hade. Va? Han är på något sätt förlåten. Och för att liksom möjligen understryka, om ni inte fattade vad hon sa, så har hon dessutom hittat hans gamla toppade lag i skrubben på Sveavägen 68. Det gänget! Mona Sahlin ska alltså gå till val 2010 med ett ofärdigt regeringsalternativ, byggt på Göran Perssons politik med det toppade lag som var bra, möjligen då, för fem år sedan. Det är det hon erbjuder svenska folket. Vi kommer att erbjuda ett bättre alternativ.

I valet 2010 så står vår arbetslinje mot deras bidragslinje. I valet 2010 så är det en fortsättning på Alliansens ambitioner, bygga vidare reformer baserade på bra ordning i offentliga finanser, bra välfärdssatsningar, bra satsningar som bygger vidare på mycket av det som Sverige kan. Mot det står vad som ännu är oklart, som alldeles säkert kommer att ha inriktning mot att återigen föra tillbaks oss till problem i arbetsmarknad och konkurrenskraft. Det är vi mot dem. Det är de nya Moderaterna mot de gamla Socialdemokraterna. Det är en väl förberedd Allians mot ett ofärdigt vänsterexperiment.

När ni åker hem härifrån idag ska ni veta att det är ni som bär i era händer hur det här valet kommer att gå. Det är samtal med andra, det är samtal om vad vi har gjort och vad vi vill, om vår ambition att stå upp för allt som är fint i Sverige och utveckla mycket av det som är bra. Det är för att vi har visat förmåga att bära ansvar och därför att vi är bättre förberedda än våra politiska motståndare som vi ska förtjäna svenska folkets förtroende.

Stort tack för era insatser nu, ni anar inte vilka stora insatser ni har framför er. Tack ska ni ha!

Källa
Manuskript inskickat av Moderaterna.

Taggar
Moderaterna, Politiska tal

URI
https://www.svenskatal.se/tale/fredrik-reinfeldt-tal-vid-moderaternas-partistamma-2010